

Lund kommun

Granskning av delårsbokslut 2023

2023-10-20

Lars Starck

Auktoriserad revisor

Pauline Ekdahl

Revisor

Syfte med granskningen

- ▶ EY har på uppdrag av kommunrevisionen i Lunds kommun gjort en översiktlig granskning av delårsrapporten per 2023-08-31.
- ▶ Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.
  - ▶ Är delårsrapporten upprättad enligt god redovisningssed och ger en rättvisande bild av resultat och ställning?
  - ▶ Balanserat resultat kan nås vid årets slut?
  - ▶ Antagna finansiella målen uppnås?
  - ▶ Verksamheten har bedrivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för verksamheten kan nås?
- ▶ Enligt Lag om Kommunal Bokföring och Redovisning (LKBR) ska kommuner upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period på minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Det är denna delårsrapport som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Syfte med granskningen

- ▶ Granskningen av delårsbokslutet genomfördes 19-20 september 2023.
  - ▶ Genomgång av bokslutsdokumentation,
  - ▶ Avstämning av stödjande underlag,
  - ▶ Analytisk granskning,
  - ▶ Intervjuer med ansvariga.
- ▶ Vår övergripande bedömning är att dokumentationen av delårsbokslutet per 31 augusti 2023 är god och att bokslutet kan ligga till grund för delårsbokslutet.
- ▶ Granskning har utförts i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA).

Förvaltningsberättelse

- ▶ Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultatrapport, en balansrapport och en förenklad förvaltningsberättelse.
- ▶ Rådet för kommunal redovisning (RKR) har lämnat en rekommendation (R17) vad förvaltningsberättelsen ska innehålla för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.
  - ▶ Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas,
  - ▶ Upplysning om kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen för god ekonomisk hushållning,
  - ▶ En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten,
  - ▶ En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Bedömning

- ▶ Vår bedömning är att förvaltningsberättelsen i delårsrapporten för Lunds kommun för perioden 2023-01-01–2023-08-31 uppfyller krav enligt lagstiftning och normering.

Resultat- och balansräkning

- ▶ Enligt 13 kap. 3§ första stycket LKBR ska för varje post eller delpost i resultaträkningen i den delårsrapport redovisas belopp för motsvarande period under närmast föregående räkenskapsår och budget för innevarande räkenskapsår.
- ▶ Enligt 13 kap. 3§ andra stycket LKBR ska för varje post eller delpost i balansräkningen i en delårsrapport redovisas för motsvarande post för närmast föregående räkenskapsårs utgång.

Bedömning

- ▶ Vår bedömning är att resultat- och balansräkning i delårsrapporten för Lunds kommun för perioden 2023-01-01–2023-08-31 uppfyller krav enligt lagstiftning och normering.

Notupplysningar

- ▶ En delårsrapport ska innehålla upplysningar i not om:
  - ▶ Att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen,
  - ▶ Stora variationer i när under året intäkter och kostnader uppkommer, vilket gör att utfallet för delårsrapporten väsentligt avviker från årsprognosen,
  - ▶ Erhållna men ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag,
  - ▶ Karaktären och storleken på jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat,
  - ▶ Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på den aktuella rapportperioden,
  - ▶ Förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser som inträffat räkenskapsårets början

Bedömning

- ▶ Vår bedömning är att notupplysningarna i delårsrapporten för Lunds kommun för perioden 2023-01-01–2023-08-31 uppfyller krav enligt lagstiftning och normering. Enligt uppgift tillämpar kommunen fullt ut de redovisningsprinciper som följer av nya redovisningslagstiftningen enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

God redovisningssed och bokslutskommentarer

Sammanställda räkenskaper

- ▶ Då dotterbolagens delårsrapportering, som legat till grund för den sammanställda redovisningen, inte har varit föremål för översiktlig granskning har vi inte kunnat genomföra granskning enligt "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision.
- ▶ De sammanställda räkenskaperna har därmed inte varit föremål för granskning och vi uttalar oss därför inte beträffande sammanställda räkenskaper.
- ▶ Vi har i vår granskning inhämtat uttalande från dotterbolagens verkställande direktör om väsentliga händelser, transaktioner med närstående och eventuellt ändrade redovisningsprinciper.
  - ▶ Inget har därvid framkommit som står i strid med upplysningar om dotterbolagen i Lunds kommuns delårsrapport.

God redovisningssed och bokslutskommentarer

Kommentarer till delårsrapport

- ▶ Inför upprättandet av delårsbokslutet har ekonomiavdelningen, i likhet med tidigare år, upprättat en bokslutsinstruktion. Några väsentliga avstämningsproblem för balansposterna har enligt uppgift ej förelegat vid upprättandet av delårsbokslutet.
- ▶ Vi har översiktligt granskat kommunens avstämningar per 2023-08-31. Det är vår uppfattning att ändamålsenliga avstämningar har skett och att delårsbokslutet kan ligga till grund för prognosen.
- ▶ Sammanställd redovisning har intagits i de finansiella rapporterna och konsolideringen bedöms korrekt upprättad.
- ▶ Redovisade statsbidrag redovisas i enlighet med RKR:s rekommendationer i prognosen.
- ▶ Kommunen avsatte i bokslutet 2022 reserver för det s.k. HAR-projektet med ca 87 mnkr samt tog upp reserverade kostnader på 64 mnkr. I bokslutet per 2023-08-31 ligger dessa skulder kvar och enligt kommunen bedöms de avsättningarna som gjorts täcka eventuellt utfall varvid någon omräkning inte har gjorts.

Räkenskaper och ekonomi

Resultaträkning per 31 augusti 2023

Resultat	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Prognos 2023		Prognos 2023	
	Aug	Aug	Helår	Helår	Helår				
	2022	2023	2022	2023	2023	jfr budget 2023 *)		jfr utfall 2022	
Verksamhetens intäkter	1 277	1 421	1 982	2 105	2 124	19		142	
Verksamhetens kostnader	-5 615	-6 343	-8 930	-9 759	-9 848	-89		-918	
Avskrivningar	-296	-315	-448	-501	-497	4		-49	
Jämförelsestörande poster	97	118	-116	121	150	29		266	
Verksamhetens nettokostnader	-4 537	-5 118	-7 512	-8 034	-8 072	-38	0,47%	-560	7,45%
Skatteintäkter	4 183	4 749	6 776	7 003	7 124	121	1,73%	348	5,14%
Generella statsbidrag	625	649	1 021	984	974	-10	-1,02%	-47	-4,60%
Resultat efter skatteintäkter (driftnetto)	272	281	285	-47	26	73	-155,32%	-259	-90,88%
Finansnetto	151	-6	135	23	-32	-55	-239,13%	-167	-123,70%
Jämförelsestörande poster	-54	29	-53	0	29	29		82	
Årets resultat	369	304	367	-23	24	47	-204,35%	-343	-93,46%

Räkenskaper och ekonomi

Förväntad avvikelse mellan budget och prognos för helåret

Utfallet per augusti 2023 uppgår till 304 mnr vilket är ca 65 mnr lägre än utfallet för samma period 2022. Det prognostiserade resultatet uppgår till 24 mnr att jämföra med budget på -23 mnr.

Det prognostiserade utfallet för 2023 innebär ett utfall som avviker positivt från budget med ca 51 mnr. De största förväntade avvikelserna redovisas här:

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	+111 mnr
Exploateringsverksamhet	+25 mnr
Finansnetto	-26 mnr
Ökning av verkligt värde pensionsplaceringar	+29 mnr
Elprisstöd	-23 mnr
Nämndernas nettokostnad	-41 mnr

I resultaträkningen redovisas jämförelsestörande poster inom nettokostnader med +150 mnr och inom finanserna med +29 mnr.

Räkenskaper och ekonomi

Verksamheternas prognos för helår i jämförelse med budget

Nämnd/styrelse (mnr)	Budgetavvikelse
Byggnadsnämnd	-3
Teknisk nämnd	-8
Teknisk nämnd exploatering & infrastruktur	3,5
Renhållningsstyrelse	0
Utbildningsnämnd	-10
Kultur- och fritidsnämnd	-8
Överförmyndarnämnd	0
Arbetsmarknads- och socialnämnd	-23
Miljönämnd	-2
Vård- och omsorgsnämnd	10
Barn- och skolnämnd	-3
Servicenämnd	-2
Kommunstyrelse	5
Valnämnd	0
Habostyrelse	0
Kommunfullmäktige	-1
Total förväntad avvikelse	-41

Arbetsmarknads- och socialnämnden (-23 mnr)

- ▶ Försörjningsstöd -14 mnr, externa placeringar och öppna insatser -18 mnr.
- ▶ Flyktingverksamhet +6 mnr.

Utbildningsnämnden (-10 mnr)

- ▶ Polhemsskolan -5 mnr, Gymnasieskolan Vipan -10 mnr gällande Campus Vipan och Hedda Anderssongymnasiet -10 mnr till uppbyggnad av skolan och särskilt stöd.
- ▶ Komvux -7 mnr, färre elever än budgeterat. Vuxenutbildningen +18 mnr, färre elevantal samt att planerade insatser startar under hösten 2023.
- ▶ Fristående skolor -6 mnr pga underbudgeterat särskilt stöd.

Tekniska nämnden (-5 mnr)

- ▶ Driftram om -5 mnr för serviceresekort saknas.
- ▶ För högt beräknad effekthemtagning i upphandling av färdtjänst (-3mnr).

Vård och omsorgsnämnden (+10 mnr)

- ▶ Två statsbidrag på totalt +43,6 mnr för prestationer klarade under 2022.
- ▶ Kostnad för pensionsavsättning ökat med 78 % mellan 2022-2023.
- ▶ Hemvården inklusive korttidsvård, +12 mnr
- ▶ Dagverksamhet, träffpunkten och seniorverksamhet +11 mnr
- ▶ Inköp av IT, införande av verksamhetssystem och vakanta tjänster +10 mnr
- ▶ Särskilt boende -17 mnr kopplat till höga lånekostnader samt ökade kostnader för bemanningssjuksköterskor. LSS boende -23 mnr pga ökade insatser samt höga kostnader för övertid.

Räkenskaper och ekonomi

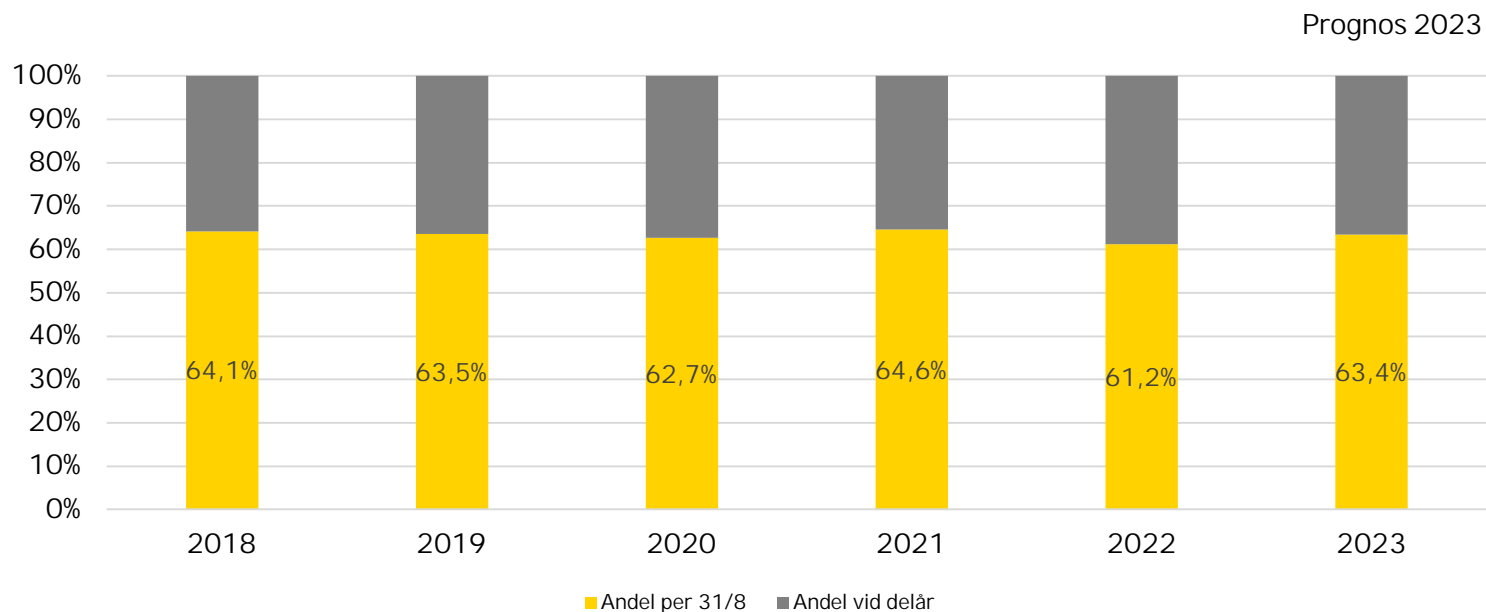
Kommentar till finansverksamheten

- ▶ Finans redovisar en helårsprognos på +88 mnkr högre än budget och i prognosen visar att finanserna att skatteintäkter överstiger budget med 121 mnkr medan generella statsbidrag visar en negativ avvikelse om 10 mnkr. Totalt överstiger skatter och generella statsbidrag budget med 111 mnkr.
- ▶ Negativ avvikelse föreligger för elstöd med 243 mnkr.
- ▶ Pensionskostnaderna beräknas bli 26 mnkr högre än budget.
- ▶ Exploateringsvinster ingår i prognosen på 150 mnkr vilket är 25 mnkr högre än budget.
- ▶ Verkligt värde av pensionsplaceringar ingår i finanserna med +29 mnkr.

- ▶ Den sammanlagda prognosavvikelsen är under 1% vilket bedöms vara en god budgetföljsamhet. För nämnderna är avvikelsen 0,5% av budgeten. Detta är en förbättring sedan delårsrapport i april då avvikelsen uppgick till -1%.

Räkenskaper och ekonomi

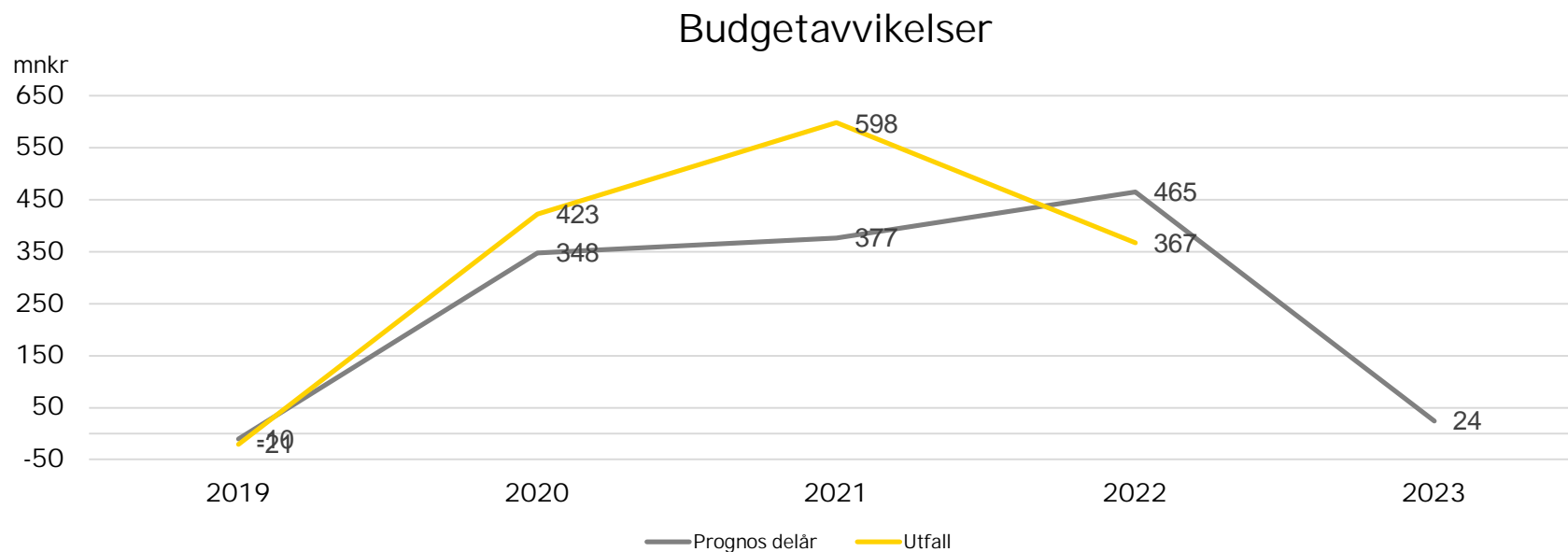
Verksamhetens nettokostnader vid delår i förhållande till utfall

- ▶ Nettokostnaderna påverkas av ökade kostnader pga. inflationen, högre personalkostnader.
- ▶ Nettokostnaderna i nämnderna är 23 mnkr högre än budget per augusti och 41 mnkr i prognosen.
- ▶ Andel nettokostnader vid delår 2023 jämfört med tidigare år är rimlig i relation till historiskt utfall.
- ▶ 1% avvikelse medför en förändring om ca +/- 80 mnkr

Räkenskaper och ekonomi

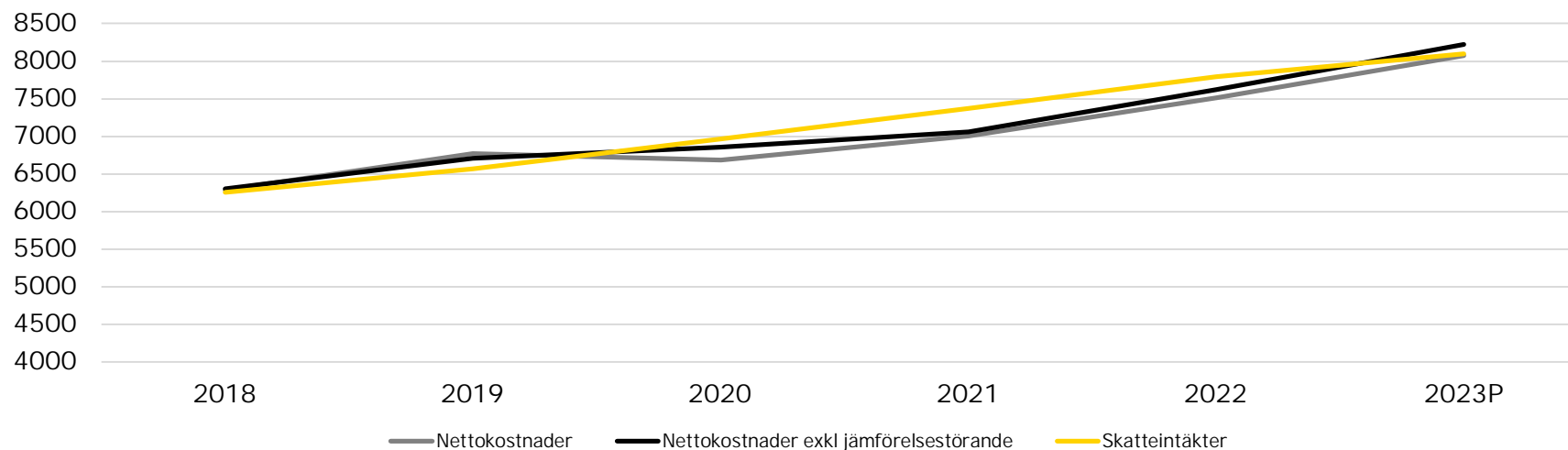
Prognossäkerhet

- ▶ De senaste årens avvikelser av utfall jämfört med prognos tyder på en försiktighet i prognoserna.
- ▶ Prognosen visar att skatteintäkterna och generella statsbidrag blir 111 mkr högre än budget. Utfallet kan komma att påverkas av ändrad skatteunderlagsprognos och statsbidrag.
- ▶ Osäkerhetsfaktorer är volymförändringar och ökade kostnader med hänsyn till inflationen.

Strategiska frågor

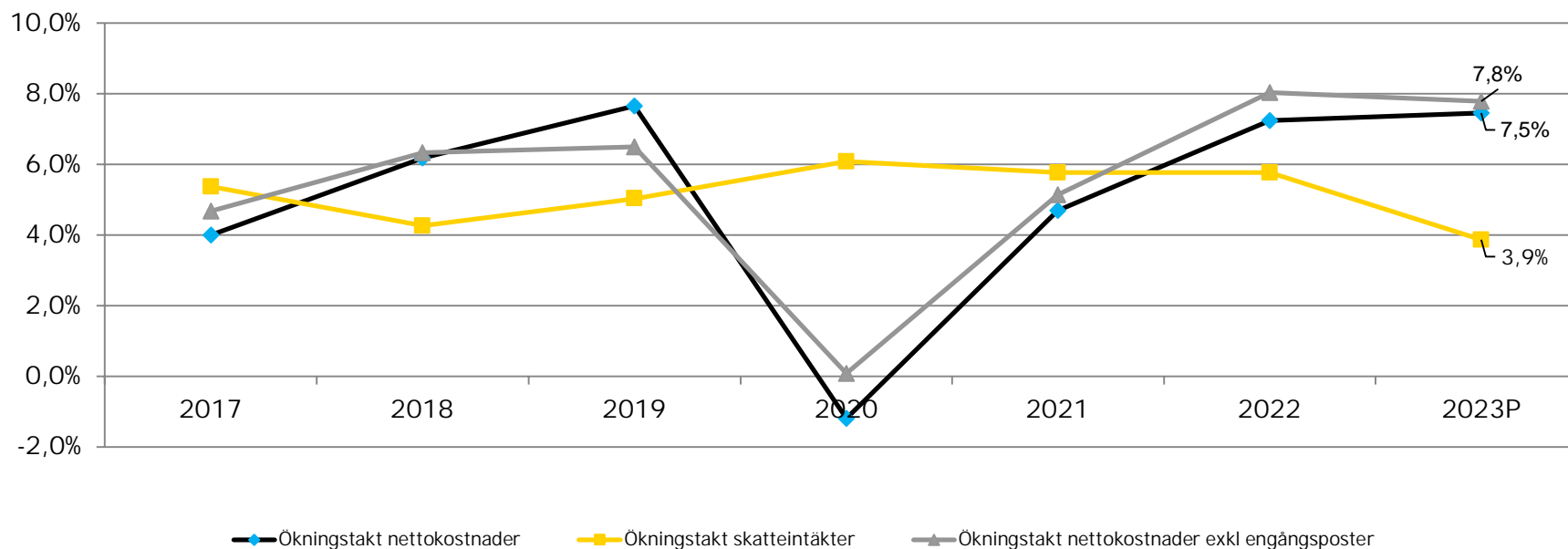
Nettokostnads- och skatteutveckling

- ▶ Grafen visar förändringen avseende verksamhetens nettokostnader samt skatteintäkter och generella statsbidrag för perioden 2018 till 2023 i miljoner kronor. År 2023 avser prognos.
- ▶ Svart linje avser nettokostnader eliminerat för jämförelsestörande poster.
- ▶ Det konstateras således att kostnadsutvecklingen är i princip i nivå med skatteintäktsutvecklingen och i skatterna ingår generella statsbidrag vilka varit höga under perioden 2020 till 2022 pga pandemin.
- ▶ Kostnadsökningar 2023 pga. rådande inflation påverkar verksamheterna. Vi noterar i delåret för 2023 att det ingår i prognosen väsentliga resultat kopplat till försäljning av mark, vilket innebär att det behöver verkställas till stor del för att prognosen skall uppfyllas.

Strategiska frågor

Nettokostnads- och skatteutveckling

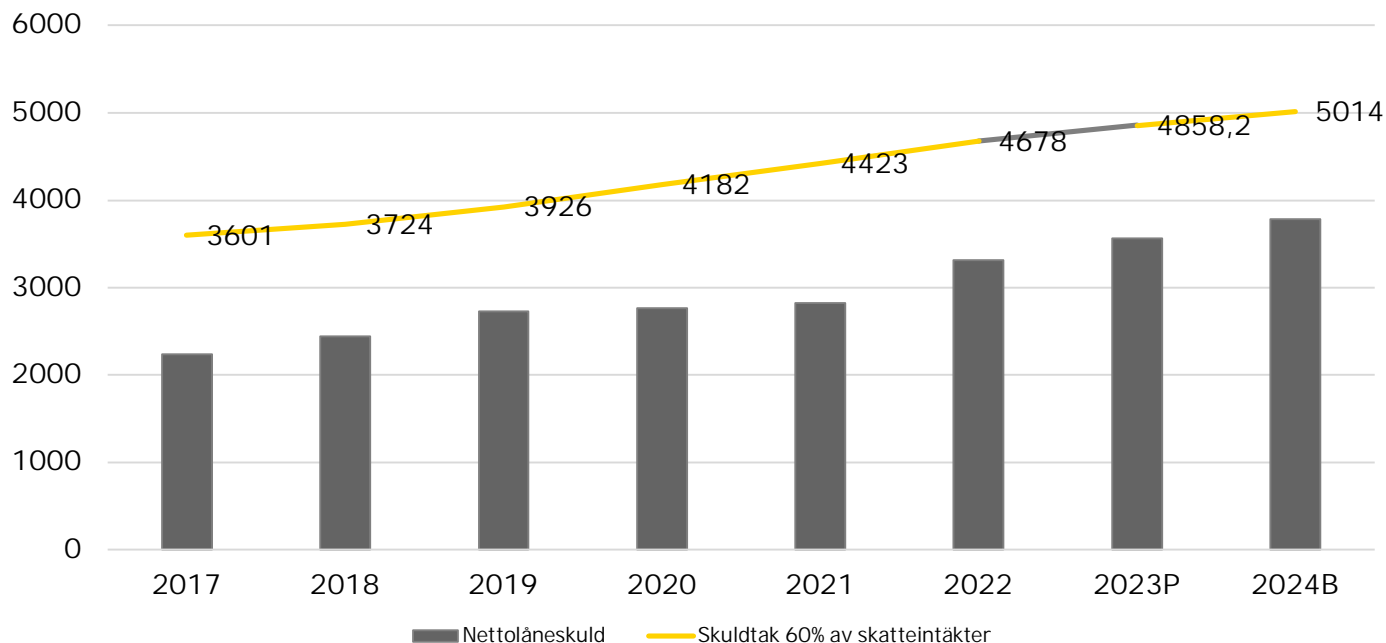

- ▶ Grafen visar den årliga procentuella förändringen av nettokostnader respektive skatteintäkter.
- ▶ För 2023 förväntas skatteintäkterna öka med 3,9 % och nettokostnaderna med 7,5 % inkluderat jämförelsestörande poster och 7,8 % eliminerat för dessa. Skatteintäkterna har stämts av mot SKRs cirkulär i augusti månad.
- ▶ 2020 som påverkades av pandemieffekter och kommunen har 2019-2022 erhållit statsbidrag som ökat intäkterna.
- ▶ Ökning av skatteintäkter beror på ökat skatteunderlag men kostnadsökningen är driven av inflation och ökade personalkostnader och pensionskostnader.

Strategiska frågor

Nettolåneskuld

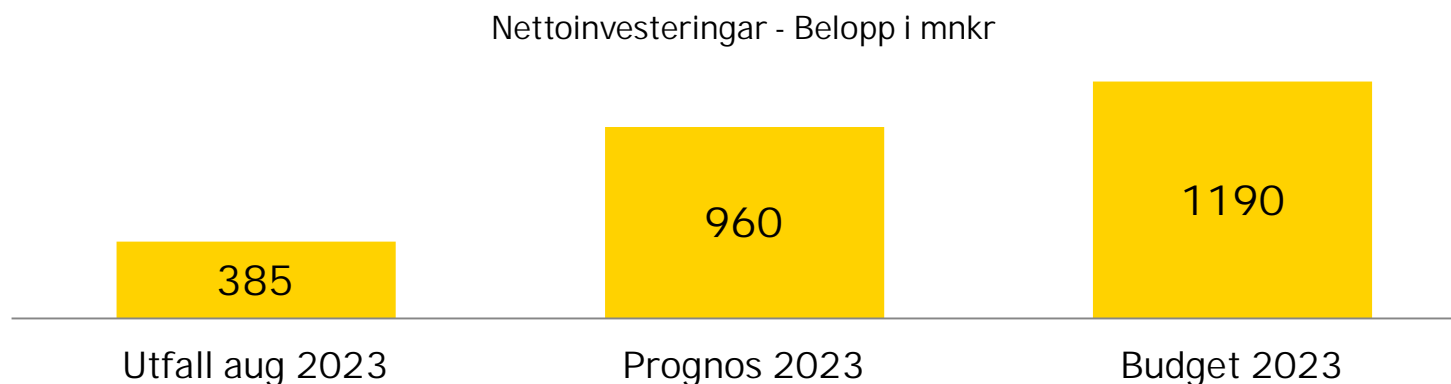

- ▶ Nettolåneskulden bedöms klara skuldtaket på 60% under 2023 baserat på den investeringsplan som finns och finansieringsbehovet av denna.
- ▶ I EVP 2023-2024 bedöms att kommunen klarar skuldsättningskravet. Däremot förväntar man att överstiga taket om 60% under planåret 2025.

Strategiska frågor

Nettoinvesteringar

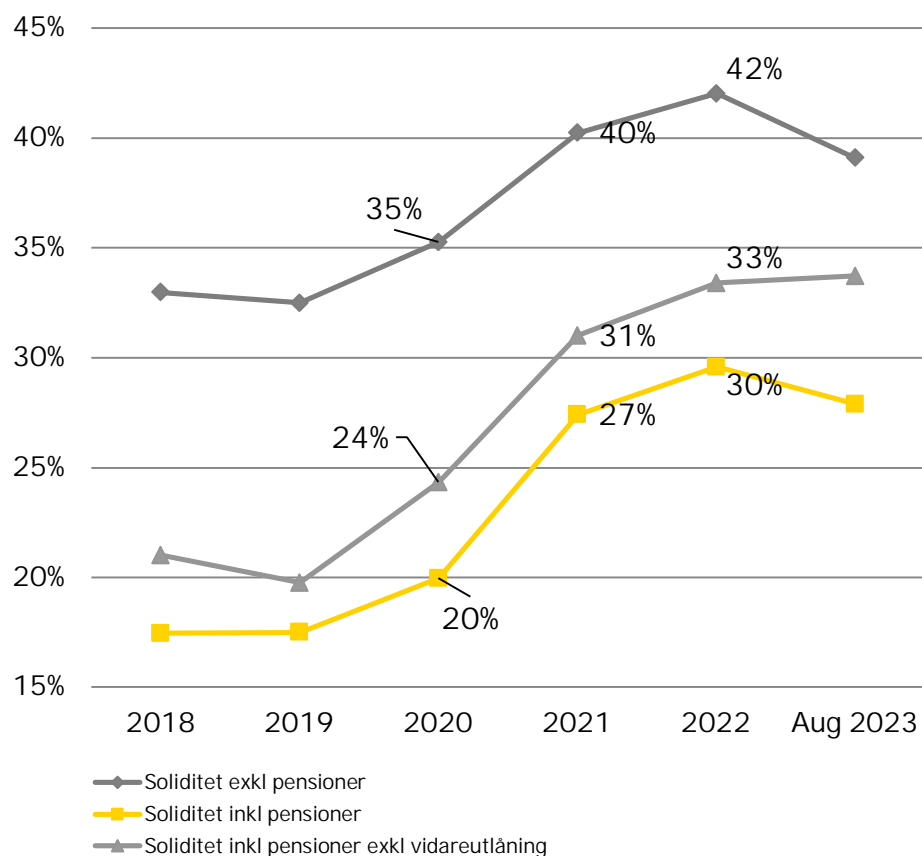

- ▶ Investeringar under perioden uppgår till 385 mnkr.
- ▶ För hela 2023 prognostiseras 960 mnkr vilket är en genomförandegrad på 230 mnkr lägre än budgeterat.
- ▶ Det konstateras att investeringstakten under tredje tertialet kommer att uppgå till 575 mnkr.
- ▶ Om ovanstående investeringsprognos håller är det sannolikt att kommunens finansiella målsättning om nettolåneskuld kommer att uppnås.
- ▶ Delårsrapporten redogör för investeringar per nämnd. För Utbildningsnämnden noteras investeringsprognos på Hedda Andersgymnasiet som överstiger budget med 20 mnkr. Tekniska nämnden prognosticerar 23 mnkr lägre än budget. Flera investeringsprojekt har flyttats fram i tid vilket ger effekt på utfallet och dessutom bedöms exploateringsverksamheten bidra med högre intäkter än utgifter.
- ▶ Kommunstyrelsen prognosticerar avvikelser mot budget på -225 mnkr och förklaras väsentligen av förskjutning i tiden av investeringarna.

Strategiska frågor

Soliditet

- ▶ Solviteten, det egna kapitalet i förhållande till totalt kapital, har vid jämförelse med senaste årsbokslutet förbättrats från 35 till 38 %.
- ▶ Då kommunen använder sig av den s.k. blandmodellen för redovisningen av pensionsförpliktelser redovisas den största delen utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Om den delen som redovisas som en ansvarsförbindelse beaktas i solviticsberäkningen uppgår solviteten till 30% vilket är en förbättring.
- ▶ Med beaktande av att kommunen vidareutlånar till de kommunala bolagen, är solviteten, inkl. pensionsåtagandet, istället 30%.
- ▶ Resultatet för året bidrar inte till förstärkning av egna kapitalet och investeringarna bidrar till ökad tillgångsmassa vilket sammantaget påverkar solviteten negativt.

Sammanfattning

Utfall och kostnadsutveckling

Utfallet per augusti 2023 uppgår till 304 mnkr vilket är ca 65 mnkr lägre än utfallet för samma period 2022. Det prognostiserade resultatet uppgår till 24 mnkr. Det prognostiserade utfallet för 2023 innebär ett utfall över budget med 47 mnkr.

Under 2023 förväntas skatteintäkterna öka med 3,9 % och nettokostnaderna med 7,5 %. I resultatet ingår jämförelsestörande poster i prognosen med 150 mnkr inom nettokostnaderna. Posterna inom resultatet till stor del relaterade till exploateringsresultat.

God redovisningssed

Vi bedömer att kommunens delårsrapport i allt väsentligt innehåller de krav som framgår i RKR:s rek nr 17 om Delårsrapport.

Verksamheternas budgetavvikelse

Verksamheternas totala budgetavvikelse i enlighet med prognosen vid delårsbokslutet uppgår till -41 mnkr. Vård- och omsorgsnämnden redovisar överskott med 10 mnkr. Störst budgetunderskott konstateras för arbetsmarknads- och

socialnämnden med -23 mnkr, utbildningsnämnden med -10 mnkr och kultur- och fritidsnämnden -8 mnkr.

Investeringar

Totala investeringar uppgår i prognosen till 960 mnkr. Investeringsnivån gör fortsatt att kommunen klarar sina skuldsättningsmål.

Sammantaget bedömer vi att delårsrapporten är upprättad i enlighet med kommunallagen och god redovisningssed enligt LKBR och RRs rekommendationer.

Lars Starck

Auktoriserad revisor

lars.starck@se.ey.com

070 -390 17 42

